

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de avocatul Pucas Ina în numele inculpatei Guțu Zinaida și inculpata, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, în cauza penală privindu-o pe

Guțu Zinaida Gheorghe, născută la 15 martie 1976, originară și domiciliată în s. Brătuleni, r. Nisporeni

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 11.03.2014 -12.12.2014*
2. *instanța de apel: 21.01.2015 - 14.05.2015*
3. *instanța de recurs: 31.07.2015 - 09.12.2015*

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 12.12.2014, a fost încetat procesul penal de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 201¹ alin.(1) Cod penal, în privința lui Guțu Zinaida, deoarece faptele acesteia constituie contravențiile prevăzute de art. 69 alin. (1) și respectiv, art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Totodată, instanța de fond a abrogat măsura preventivă aplicată lui Guțu Zinaida - obligarea de a nu părăsi țara.

Procesul contravențional în privința lui Guțu Zinaida, în baza art. 69 alin.

(1), 78 alin. (2) Cod contravențional, a fost încetat, deoarece a expirat termenul prescripției aplicării sancțiunii contravenționale.

2. Pentru a se pronunța instanța de fond a reținut că inculpata, Guțu Zinaida, la data de 30 octombrie 2013, după-masă, ora exactă nu a fost posibil de stabilit, aflându-se la domiciliul său, situat în s. Brătuleni, r-nul Nisporeni, a aplicat violența manifestată fizic și verbal, numind-o cu cuvinte și expresii injurioase pe mama sa, Chercheja Liuba, după care a apucat-o de păr, i-a aplicat câteva lovituri cu pumnii peste corp, a îmbrâncit-o și aceasta a căzut jos, în urma căreia ultima s-a lovit la obraz, cauzându-i-se echimoză pe obraz, ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate, iar în rezultatul acestor acțiuni, lui Chercheja Liuba i-au fost provocate *suferințe fizice și psihice*.

3. Împotriva sentinței din 12 decembrie 2015, a depus apel procurorul, prin care solicită casarea totală a sentinței Judecătoriei Nisporeni, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor stabilite pentru judecarea cauzelor în prima instanță și dispunerea recunoașterii culpabile a lui Guțu Zinaida de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de 1 an închisoare cu aplicarea art. 90 Cod penal, pe un termen de probă de 2 ani.

În argumentarea apelului, procurorul a menționat că, instanța de fond eronat a apreciat și a calificat acțiunile lui Guțu Zinaida, calificând faptele incriminate de la violența în familie la contravențiile specificate la art. 69 alin. (1) și 78 alin. (2) Cod contravențional.

Totodată procurorul a reiterat că, instanța de judecată nu a clarificat obiectiv circumstanțele cauzei examinate, raportate la acțiunile de fapt întreprinse de Guțu Zinaida și la personalitatea și conduita acesteia, adoptând o sentință ilegală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14.05.2015, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința Judecătoriei Nisporeni din 12.12.2014, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Inculpata a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, se pedepsește cu închisoare pe un termen de 1 an.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa se suspendă condiționat cu stabilirea unui termen de probă de 1 an.

5. În motivarea deciziei sale, instanța de apel a menționat că, prima instanță neîntemeiat a încetat procesul penal în privința lui Guțu Z., învinuită în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, motivînd că faptele acesteia constituie contravențiile prevăzute de art. 69 alin. (1) și, respectiv, art.78 alin. (2) Cod contravențional cu încetarea procedurii contravenționale din motivul expirării termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

La fel, instanța de apel a conchis că, probele administrate în cauză combat declarațiile inculpatei privind nevinovăția sa în cele imputate, și anume:

- *raportul de expertiză medico-legală nr. 176D, din 29 noiembrie 2013, din conținutul căruia reiese că, părții vătămate Chercheja Liuba, i se determină echimoză pe obraz, care se califică ca leziuni corporale neînsemnate (f.d. 31);*

- *declarațiile inculpatei Guțu Zinaida date în instanța de fond (f.d.140);*

- *declarațiile părții vătămate Chercheja Liuba date în instanța de fond (f.d. 112);*

- *declarațiile martorului Chercheja Nicolae date în instanța de fond (f.d.121);*

- *caracteristica inculpatei Guțu Zinaida, conform căreia, ultima se caracterizează negativ (f.d. 47);*

Totodată, Colegiul penal, analizînd materialele dosarului penal și apreciindu-le în cumul cu probele menționate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, acțiunile inculpatei Guțu Zinaida urmează a fi încadrate în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: *violența în familie, acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică.*

În ce privește criticile apelantului cu privire la încadrarea juridică greșită a faptei, instanța de apel reiterează că, acțiunile infracționale săvîrșite de către inculpată întrunesc semnele infacțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal. Așadar, din punct de vedere a laturii obiective a infracțiunii prevăzute la art. 201¹ Cod penal - violență în familie are următoarea structură:

1) *fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea manifestată fizic sau verbal;*

2) *urmările prejudiciabile sub formă de suferințe fizice, vătămări integrității corporale sau a sănătății, suferințe psihice ori a prejudiciului material și moral;*

3) *legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările*

prejudiciabile.

Latura subiectivă a infracțiunii de violență în familie se exprimă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă.

Motivele infracțiunii prevăzute la art. 201¹ alin. (1) Cod penal pot fi diverse: *răzbunare, gelozie, invidie, ură, interes material, motive huliganice, ură socială, națională, rasială sau religioasă etc.* Trăsăturile individualizante ale acestora pot fi luate în considerație la individualizarea pedepsei pentru infracțiunea de violență în familie.

Colegiul penal a ajuns la concluzia că, este rațional și oportun ca în privința inculpatei Guțu Zinaida să-i fie aplicată pedeapsa prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsa cu închisoare pe un termen de 1 an, iar în baza art. 90 Cod penal, a suspendat pedeapsa condiționat cu stabilirea unui termen de probă de 1 an.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către avocatul Pucas Ina în numele inculpatei Guțu Zinaida și inculpata, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, cu menținerea sentinței Judecătorei Nisporeni din 12 decembrie 2014.

6.1. În drept recursul declarat de către avocatul Pucas Ina în numele inculpatei Guțu Zinaida, se întemeiază pe temeiurile expres prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, indicând că, nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

În motivarea cerințelor, recurentul menționează că:

- instanța de apel incorect a dat apreciere probelor acumulate în dosar și nu a respectat prevederile legale de a verifica dacă fapta întrunește semnele infracțiunii – indicând că inculpata cu partea vătămată nu sunt membri de familie, astfel lipsește elementul obligatoriu a laturii obiective a infracțiunii, acestea doar locuiesc într-o ogradă, dar nu au nimic în comun;
- la fel menționează că, conform art. 201¹ Cod penal, leziunile trebuie să fie ușoare, dar conform raportului nr. 176D din 29.11.2013, părții vătămate i s-au cauzat vătămări corporale neînsemnate;
- suferința psihică nu este probată cu un raport sau alt act, efectuat de un medic psiholog, ca să fie constatate acele suferințe părții vătămate;
- pedeapsa a fost incorect individualizată și aplicată;

- hotărîrea adoptată nu conține răspuns la toate motivele invocate.

6.2. Inculpata Guțu Z., în drept a declarat recurs ordinar în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, motivînd că decizia Colegiului penal al Curții Apel Chișinău din 14.05.2015, este ilegală și că nu a fost luat în calcul prevederile art. 133¹ Cod penal, și anume faptul că, ea locuiește cu partea vătămată într-o ogradă, dar nu au relații de întreținere reciprocă.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate de avocatul Pucas Ina în numele inculpatei Guțu Zinaida și inculpata, solicitînd respingerea acestora, cu menținerea hotărîrii contestate, menționînd netemeinicia cerințelor solicitate de către recurenți, deoarece motivele invocate nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței unei erori de drept, prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

8. Verificînd argumentele recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei penale, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

8.1. Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Pucas Ina în numele inculpatei Guțu Zinaida.

Din textul recursului declarat, se constată că recurentul critică decizia instanței de apel pentru că „*instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel*”, eroarea respectivă de drept fiind prevăzută de pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală. Pornind de la acest temei și analizîndu-l în raport cu textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de procuror și adoptarea soluției expuse în pct. 4 din prezenta decizie. Cu referire la cele invocate de recurent precum că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, Colegiul menționează că motivarea hotărîrii este un proces de analiza și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atît timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărîrii penale,

așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării recercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și a concluzionat corect că aceasta se încadrează în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, potrivit căreia Guțu Z. a fost recunoscută vinovată. Mai mult, din materialele dosarului rezultă, că instanța de apel la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o reapreciere proprie, justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatei.

La fel, Colegiul penal reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate la caz, ajungând la concluzia că sentința atacată urmează a fi casată, cu încadrarea acțiunilor inculpatei în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal. Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de procuror, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată, la caz, de admitere a apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Guțu Z. a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de 1 an închisoare cu aplicarea art. 90 Cod penal, pe un termen de probă de 1 an.

8.2. Referitor la recursul ordinar declarat de către inculpata Guțu Zinaida.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului declarat, rezultă că recurenta, atacă decizia instanței de apel sub aspectul temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală – hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanța de apel în cazul că, nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o

hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde, faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită - temeiuri care nu își găsesc reflectare în decizia contestată.

Referitor la eroarea invocată prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, care stipulează că, faptei săvîrșie i s-a dat o încadrare juridică greșită, Colegiul concluzionează, că acest temei pentru declararea recursului ordinar nu și-a găsit confirmare la examinare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent. Mai mult ca atît, temeiul dat se invocă numai în cazul cînd faptei săvîrșite i s-a dat o altă încadrare juridică greșită, iar în cazul dat recurenta își exprimă dezacordul cu neîntrunirea elementelor infracțiunilor imputate dînzei.

8.3 Privitor la pretinsa încălcare a pct. 8) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, invocată de ambii recurenți relevă că potrivit dispoziției punctului respectiv: „hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii”. Nici acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea cauzei, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurenți. Sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

La caz, se constată că instanța de apel a cercetat toate probele administrate în cauză și le-a dat o apreciere obiectivă, care în ansamblul, au confirmat vinovăția inculpatei de cele imputate (*pct. 4 din decizie*).

Avocatul Pucas Ina invocă că, acțiunile inculpatei nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate deoarece, conform art. 201¹ Cod penal, leziunile trebuie să fie ușoare, dar conform raportului nr. 176D din 29.11.2013, părții vătămate i s-au cauzat vătămări corporale neînsemnate, suferințele psihice nu sunt probate un raport sau alt act, efectuat de un medic psiholog, ca să fie constatate acele suferințe părții vătămate și totodată acesta împreună cu inculpata indică că nu suntem în prezența calității speciale ale subiectului și anume - membru de familie al victimei.

Colegiul respinge argumentele invocate deoarece, metodele și mijloacele aplicate la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ Cod penal, nu au nici o relevanță la calificarea faptei, este suficient să se producă una din urmările prejudiciabile în dispoziția acestei norme, și anume: suferinții fizice, vătămării ușoare a integrității corporale sau a sănătății, suferinții psihice, prejudiciul material sau moral, inculpata săvârșind infracțiunea imputată prin violență fizică și verbală, provocându-i părții vătămate, suferințe fizice și psihice și nu vătămare ușoară.

Astfel, în privința învinuirii imputate lui Guțu Z. în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, instanța de apel corect a constatat că inculpata a atentat asupra valorilor sociale cu privire la conviețuirea în cadrul familiei, care conform art. 16 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, constituie elementul natural și fundamental al societății și au dreptul la ocrotire din partea societății și statului, însă eronat a dispus încetarea procesului penal. Or, sub aspectul laturii obiective în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat ca urmare a acțiunilor inculpatei manifestate prin lovirea victimei, tragerii de păr, înjurarea mamei de către fiică cu cuvinte necenzurate a provocat suferințe fizice și psihice. Modalitățile de realizare a acțiunilor criminale ale inculpatei s-au constatat a fi: aplicarea leziunilor corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății prin lovire, precum și violența psihică realizată prin ofense, provocare a stărilor de presiune, înjurare, numire cu cuvinte ofensatoare.

În ce privește calitatea specială a subiectului infracțiunii, Colegiul conchide că, acesta în raport cu victima: este membru al familiei victimei, conform prevederilor art. 133¹ Cod penal, noțiunea de „*membru de familie*” presupune două accepțiuni diferite, în funcție de lipsa sau prezența conlocuirii făptuitorului și victimei:

- 1) *în condiția conlocuirii: persoanele aflate în relații de căsătorie, de concubinaj, persoanele divorțate, persoanele aflate în relații de tutelă și curatelă, rudele lor pe linie dreaptă sau colaterală, soții rudelor;*
 - 2) *în condiția locuirii separate: persoanele aflate în relații de căsătorie, copiii lor, inclusiv cei adoptivi, cei născuți în afara căsătoriei, cei aflați sub curatelă,*
- dar în cauza respectivă nu are importanță, deoarece se observă că noțiunea de membru de familie, utilizată în Codul penal, este definită în spiritul practicii

de interpretare a noțiunii „Viață de familie” de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care a preferat întodeauna o interpretare flexibilă.

Totuși în ce privește relația dintre părinte și copilul său, jurisprudența CtEDO este constantă și se bazează pe prezumția art. 8 al CEDO, care se aplică automat unei astfel de relații, indiferent de natura ei (cauza *Boughanemi contra Franței* nr. 22070/93 - fără convețuire).

Mai mult, în speță este dovedit faptul că, inculpata este fiica părții vătămate, care împreună cu copiii săi, locuiesc într-o gospodărie comună, copii fiind și la întreținerea părții vătămate, fapt confirmat prin declarațiile fiului inculpatei, *Guțu Gheorghe (f.d. 21-22)*.

Astfel, afirmațiile recurenților precum că, inculpata nu este membru de familie cu partea vătămată sunt nefondate.

Referitor la pedeapsa aplicată inculpatei, Colegiul penal reține, că instanța de apel la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (1) Cod penal, a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, atât atenuante cât și agravante, numindu-i inculpatei o pedeapsă legală și echitabilă, capabilă să atingă scopul restabilirii echității sociale, corectarea acesteia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatei, cât și a altor persoane.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare, declarate de avocatul Pucas Ina în numele inculpatei *Guțu Zinaida* și inculpata, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, în cauza penală în privința lui *Guțu Zinaida Gheorghe*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **30 decembrie 2015**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan